

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1970

BRNO 1971

DALŠÍ NÁLEZY
Z VĚTEŘOVSKÉHO SÍDLIŠTĚ V LOVČICKÁCH
(okr. Vyškov)

JAROMÍR ONDRÁČEK, AÚ ČSAV Brno

Při skrývání ornice v cihelně jihovýchodně od Otnic byly rozrušeny tři jámy s věteřovským materiálem. Zachovaly se z nich jen jejich spodní části, zahloubené do spraše. Dvě z jam měly kruhové půdorysy, kdežto třetí byla oválná. Kromě toho se podařilo zachránit další střepevý materiál, pocházející zřejmě z rozrušených jam.

Weitere Funde aus der Věteřov-Siedlung in Lovčičky (Bez. Vyškov). Am bekannten Fundplatz in der Ziegelei südöstlich von Otnice wurden drei Siedlungsgruben des Věteřov-Typus erheblich gestört und weiteres Scherbenmaterial geborgen.

STAROLUŽICKÉ SÍDLIŠTĚ V OPAVĚ-JAKTAŘI
(okr. Opava)

VLASTA ŠIKULOVÁ, Slezské muzeum, Opava

Při výkopu sondy pro potrubí ze skladu n. p. Benzina k benzinové pumpě na Krnovské ulici byla přefata kulturní vrstva a jedna jáma starolužického sídliště. Z jámy získány střepy větších nádob a nožka zdobené nádoby, z vrstvy kromě střepevého materiálu celý džbánek zdobený vypulínami.

Eine Altlausitzer Siedlung in Opava-Jaktař. Es wurde der Inhalt einer Grube und der Kulturschicht einer Altlausitzer Siedlung gerettet, die bei der Anlage von Sonden für eine Rohrleitung beschädigt wurden.

DALŠÍ DOKLAD LUŽICKÉHO OSÍDLENÍ V TOVAČOVĚ
(okr. Přerov)

MARIE JAŠKOVÁ, Vlastivědný ústav, Přerov

V zaplaveném prostoru bývalého rybníka Skašova u Tovačova, kde se v současné době těží štěrk a písek, byla při hluboké těžbě vyzvednuta neúplná zásobnice. Nádobka má slabě prstovaný povrch, výrazně nožkovité dno a mírně vykloněný okraj rozevřeného hrdla. Zásobnice je vysoká 45,5 cm, má průměr dna 18 cm, výduti 35,5 cm, okraje 33 cm. Je pravděpodobné, že bagrem byly zachyceny ještě další menší nádoby, které nebyly zpozorovány. Zásobnice odpovídá tvaru zásobnic z mladší fáze staršího lužického období.

Ein weiterer Beweis für die Lausitzer Besiedlung in Tovačov (Bez. Přerov). Im Überschwemmungsgebiet des früheren Teiches Skačov bei Tovačov, wo derzeit Sand gebaggert wird, wurde durch den Bagger ein unvollständiges Vorratsgefäß aus der jüngeren Phase der älteren Lausitzer Periode freigelegt.

SÍDLIŠTĚ LUŽICKÉ KULTURY U SUDIC
(okr. Blansko)

ZDENĚK SMRŽ, UJEP Brno

V říjnu 1970 bylo při kladení vodovodu z Boskovic do Velkých Opatovic v trati „Panina louka“, severovýchodně křižovatky železnice se silnicí do Knínic objeveno sídliště lužické kultury.¹ Na ná-

lezy upozornil pracovníky AÚ pan Tomáš Boháček ze Sudic. Na lokalitě provedli sběr střepů i pracovníci blanenského muzea. V této části sídliště se v průkopu vodovodu rýsovalo asi 35 kulturních jam.

Vzápětí byla lokalita proříznuta příkopem elektrického vedení i po druhé straně silnice, a to v přímce, začínající v průsečíku silnice s dráhou a končící mezi silnicí a železniční tratí. V délce asi 670 m byla zjištěna kulturní vrstva 30–130 cm mocná, táhnoucí se od silnice přes mírná návrší k mlýnu, kde vyklíňovala do podloží. Ve žlutém podloží se rýsovaly profily 52 kulturních jam.

Ze střepů se podařilo zrekonstruovat jen několik nádob.

1. Tenkostěnný šálek s mírně prohnutými kónickými stěnami a páskovým ouškem mírně zvednutým nad okraj. Dno je ploché a rovné, lom dna zaoblený, povrch šedý s černými skvrnami, zevnitř černý a leštěný.
2. Část profilu podobného šálku s kónickými stěnami a plochým dnem. Povrch je šedý s černými skvrnami.
3. Hrnc se zaobleným okrajem, hluboce svisle rýhovanými stěnami a rovným plochým dnem. Povrch hnědý s černými skvrnami, jemně zrnitý materiál.

Z naleziště dále pocházejí střepy z okrajů dvojkónických nádob, hrnců, misek, velkých zásobnic s prstovitými lištami pod okrajem a svisle rýhovaným tělem i atypické střepy jiných kultur (neolit, středověk). Nalezeno bylo i několik zrnitěrek, brousek, kousky strusky a větší množství zvířecích kostí (kůň, tur domácí, ovce).

Podle keramiky, která postrádá výraznější tvary, lze sídliště datovat do staršího období lužické kultury.²

Nálezy z trati „Panina louka“ doplňují obraz lužického osídlení katastru obce Sudice (viz archiv AÚ Brno, č. j. 1366/46, 1102/50) i dosud archeology málo prozkoumané oblasti Malé Hané.

P o z n á m k y :

¹ Nálezy, které byly získány pro AÚ v Brně dr. A. Medunovou a dr. J. Nekvasilem, jsem zpracoval v rámci své diplomní práce. Děkuji ředitelství AÚ v Brně, že mi to umožnilo.

² Podle dělení J. Nekvasila, AR XVI 1964, 225.

Eine Siedlung der Lausitzer Kultur bei Sudice (Bez. Blansko). Bei Terrainarbeiten im Jahre 1970 in der Nähe von Sudice, in der Flur „Panina louka“ wurde eine Siedlung der Lausitzer Kultur entdeckt.¹ Auf der ausgedehnten Fläche, die von zwei Gräben durchzogen ist, konnten 87 Kulturgruben verzeichnet werden. Nach der hier aufgesammelten Keramik kann die Siedlung in die ältere Phase der Lausitzer Kultur datiert werden.²

ZACHRAŇOVACÍ VÝZKUM U SKRBNĚ (okr. Olomouc)

JINDRA NEKVASIL, AÚ ČSAV Brno

Od března do července 1970 prováděl Archeologický ústav v Brně zachraňovací výzkum na staveništi Státního statku, Olomouc, u Skrbně. Úkolem akce bylo sledovat stavební práce při výstavbě hospodářských budov, zachraňovat ničené pravěké objekty a získat pokud možno nejvíce poznatků z této lokality. Staveniště je rozloženo na západním svahu návrší, které je nazýváno Hradisko a porušuje zhruba jeho jižní a západní část. Severní část hradiska s protáhlým hřbetem (kóta 225,0) a západní svah zůstávají dosud polem. Hradisko je typická sídlištní plocha na terénní vyvýšenině při hranici inundačního území řeky Moravy a zvláště terénu vlastní roviny Hané. Takováto návrší se sídlišti, zčásti obklopená v pravěku bažinami, se pravidelně vyskytují po pravém břehu řeky Moravy od Olomouce v katastrech obcí Chomoutov, Horka, Skrbeň, Příkazy, Náklo, Mezice, Unčovice, dále k Litovli a až k návrším u Mladče. I když v severní části hradiska nebyly dosud provedeny výzkumy, je jisté, že lokalitu není možno považovat za hradisko lužické kultury, jak bývá uváděno v literatuře.¹ Pro lužická hradiska na Moravě platí jiná charakteristika, především výšinná poloha na okraji osídleného prostoru. Na Hradisku u Skrbně byl sice zachycen fortifikační příkop, patrně z počátku lužické kultury, avšak v tomto případě se jedná o jiný typ opevněného osídlení, a to jak z hlediska stavebního, tak vývojového, než jaký je spojován s pojmem „lužické hradisko“.

PD 1520
1970. (1971.)

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1970

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulík, DrSc
Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady: A. P. Löwensteinová, dr. R. Tichý
Kresby: Doc. dr. B. Klíma, A. Životská, R. Skopal
Na titulní obálce: Koflík z velatického pohřebiště ve Skalici
Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21
Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné